

[Thorvil Kristensen.]

anstaltninger. Det måtte derfor være klart, at spørgsmålet om, hvordan vor økonomiske politik skulle være, stadig stod åbent.

Nu fremgår det af udvalgsbetænkningen, at den højtærede handelsminister i udvalget har sagt, at forværringen af betalingsbalancen er sådan, at man ikke mener i øjeblikket at kunne gå videre med handelens frigørelse. Dette er stort set sikkert rigtigt, og der har vel også gennemgående i denne debat været en forståelse af, at vi ikke i dag kan gøre et nyt, væsentligt fremskud i retning af friere handel. Det er derfor også klart, at vi skal have en vareforsyningslov, og det vil jo også gå sådan, at den bliver forlænget omtrent, som den er nu. Det kan naturligvis ikke være andet, en sådan lov skal vi have; jeg er enig med mine meningsfæller i udvalget i, at dette bør man ikke modsætte sig.

Noget andet er, at denne situation er uholdbar på lidt længere sigt. Den er uholdbar af to grunde. For det første er dette at standse liberaliseringen på det nuværende punkt, hvis det skal betyde en længere standsning, jo helt imod det, som er bestemmelsen fra Paris sidste november, og det, som overhovedet er tanken med Marshallorganisationens politik, der går ud på efterhånden at gøre det europæiske marked stort set frit. Men for det andet er det jo saglig forkert at standse liberaliseringen på det nuværende punkt.

Jeg tror, at alle medlemmer af det høje ting, også de socialistiske medlemmer, vil være enige med mig i, at uanset hvordan man mener statens forhold til det økonomiske liv bør være i fremtiden, er det restriktionssystem, vi nu har haft en lang årrække, i hvert fald ikke godt, fordi det, som det ærede medlem hr. Axel Kristensen har fremhævet i dag, betyder en beskyttelse, en stærk beskyttelse, langt mere end den forholdsvis beskedne toldbeskyttelse, vi har haft her i landet, og beskyttelse fremavler jo nu engang ineffektiv produktion og forhindrer, at dygtigheden kommer til at spille den rolle, som den bør spille. Derfor er det afgørende vigtigt, at vi kommer videre med liberaliseringen. Derfor bør vi gå så langt, som valutasituationen tillader.

Det forekommer mig at være en svaghed i den debat, vi har haft, at man så lidt er gået ind på, hvordan valutasituationen egentlig er. Nationalbudgettet opstiller jo en meget pessimistisk vurdering, idet det regner med et underskud på betalingsbalancen på 400—500 mill. kr. mere end i fjor. Det er vel tvivlsomt, om dette mørke billede

er rigtigt. Jeg ved det ikke. Det er naturligvis rigtigt, at andre landes devalueringer, ikke Danmarks, men andre landes, koster Danmark meget i forringet bytteforhold overfor udlandet. Det har man opgjort til ½ milliard kr. På den anden side var høsten i 1949 på ca. 130 millioner afgrødeenheder eller 15—16 millioner mere end året før; det skulle formentlig give en merværdi på i hvert fald en 600—700 mill. kr.

Når forringelsen af betalingsbalancen vurderes til at blive så stærk, er det dels, fordi man regner med en forøgelse af forbruget, som vi jo ikke har råd til i denne situation, dels muligvis, fordi man i nogen grad vurderer situationen værre, end den er. Jeg ved ikke, hvordan disse ting egentlig stiller sig. Jeg finder det beklageligt, at handelsstatistikken nuomstunder fremkommer med så stor forsinkelse; skønt vi snart er midt i maj måned, foreligger der endnu ikke noget hefte fra statistisk departement og udenrigshandelen i marts; det plejer at foreligge tidligere. De seneste oplysninger, man har, finder man i nationalbankens balance. Nu indrømmer jeg, at det ikke er hele vort valutaregnskab, men det er hovedparten af det, og det viser sig da, at i de første måneder af dette år er nationalbankens valutastilling forringet med 89 mill. kr. Men i de samme 4 måneder i fjor var forringelsen 92 mill. kr. Der er med andre ord i den første trediedel af dette år sket en valutaudvikling, der falder meget nær sammen med den, der fandt sted i den første trediedel af 1949. Det gør jo, at man er lidt skeptisk overfor den store forringelse, der er bebudet. Jeg lægger mindre vægt på, at den første uge af maj måned i år har givet en forbedring af nationalbankens valutastilling på 12 mill. kr., men jeg beder den højtærede handelsminister udtale sig om, hvad hans bedømmelse af valutasituationen er i dag, om han stadig har den bedømmelse, der ligger til grund for nationalbudgettet, eller om de sidste måneders handelsudvikling i forbindelse med andre erfaringer har ændret billedet.

Hvordan dette nu end måtte stille sig, er det klart, at betingelserne for et stort fremskud for liberalisering ikke er tilstede. Vi må vel, hvis regeringens vurdering af valutasituationen er rigtig, endogså regne med, at man kan blive nødt til at indskrænke importen i løbet af kort tid — det vil vel så sige indskrænke importen af de varer, som endnu er på bunden liste, og det er jo mange, navnlig af færdigvarer. Det vil naturligvis være en meget alvorlig situation og være meget forkasteligt, om Danmark begav sig ud i noget sådant. Det er klart, at den så-